

REVISIONSKONTORET

Bomhus Energi AB

Grundläggande granskning 2022

Grundläggande granskning 2022

Bomhus Energi AB

Micaela Hedin, KPMG certifierad kommunal revisor
Gunilla Beckman Ljung, revisionschef kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2023-03-16

Dnr.22REK8

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB	5
Bakgrund	5
Metod	5
Bedömningsskala	6
Allmänt om bolaget	7
Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen	7
Lagstiftning	7
Målstyrning och måluppfyllelse	7
Yrkesrevisorernas iakttagelser	7
Ekonomistyrning	8
Yrkesrevisorernas iakttagelser	8
Intern kontroll och riskanalys	9
Bolagets riskhantering och riskanalys	10
Bolagets internkontrollplan	11
Yrkesrevisorernas iakttagelser	11
Uppföljning av tidigare granskningar	12
Från grundläggande granskningsrapport 2021	12

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer.

Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna har inte bedömt bolagets målstyrning då bolaget inte omfattas av Gävle kommuns, av kommunfullmäktige fastställda, mål. Vi kan dock konstatera utifrån granskning av protokoll att styrelsen följt verksamheten under året genom muntlig rapportering och månadsrapporter.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Bedömningen baseras på att:

Enligt verksamhetsrapporten för helåret visar bolaget ett rörelseresultat om 70,1 miljoner kronor vilket är 15,9 miljoner kronor bättre än budget. Av styrelseprotokoll och månadsrapporter framgår även att styrelsen har följt den ekonomiska utvecklingen och fått återkommande rapporter under året.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen baseras på:

Styrelsen har på sina styrelsemöten under 2022 arbetat med utkast till internkontrollplan för 2023 och beslutade om den på sitt decembersammanträde.

Då bolaget endast ägs till 50 % av Gävle kommun så omfattas det inte av kravet på framtagande av en internkontrollplan enligt kommunen

reglemente. Vi ser positivt på styrelsens arbete under året och beslut om en internkontrollplan för 2023.

Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekmannarevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkunniga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

De metoder som kommer att användas i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/maillkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisorer där lekmannarevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekmannarevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av den interna kontrollen. Lekmannarevisorerna och de auktoriserade revisorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedömningarna kan skilja sig åt.

Lekmannarevisorerna är ansvariga för att granska räkenskaperna i kommunen. Här granskas bolagen i form av den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen, som ligger utanför de auktoriserade revisorernas ansvar. Det sker i en översiktlig granskning av delårsrapport 2 samt vid granskning av årsredovisningen, vilket resulterar i separata rapporter.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Företagspolicy
- Bolagsordning
- Ägardirektiv

Bedömningskala

Nedan anges den bedömningskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad lekmannarevisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Allmänt om bolaget

Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen

I denna rapport behandlas Bomhus Energi AB, benämns även bolaget.

Av bolagsordningen, daterad 2011-12-30, framgår att Bomhus Energi AB har till föremål för sin verksamhet att vid Bomhus i Gävle kommun bygga, äga och driva kraftvärmeverk, äga fast och lös egendom samt att utöva därmed förenlig verksamhet.

Enligt svar från bolaget gällande konsortialavtalet med underliggande avtal beslutat i kommunfullmäktige 2010 kommenteras att:

- byggnationen av ledningen för fjärrvärme till Sandvikens kommun har påbörjats. Gällande justering av avtalen med Gävle Energi AB om fjärrvärmeleveranser är detta pågående.
- gällande påverkan på leveranserna av hetvatten till Gävle Energi är det leveranser från hetvattenkondensorn, ca 50 GWh och i hushållsak på vinterhalvåret. Även mer leveranser från rökgaskondensorn, ca 50 GWh.

Lagstiftning

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Målstyrning och måluppfyllelse

Bomhus Energi AB är delägt av Gävle kommun och omfattas inte av kommunfullmäktiges mål.

Bolaget har en beslutad och dokumenterad verksamhetsplan som innefattar: vision, målbild, strategier och nyckeltal.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Bolaget omfattas inte av Gävle kommuns, av kommunfullmäktige fastställda, mål. Vi kan dock konstatera utifrån granskning av protokoll att styrelsen följt verksamheten under året genom muntlig rapportering och månadsrapporter.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Resultaträkning	Utfall	Budget	Diff	Utfall	Budget	Diff	
	DEC	DEC		JAN-DEC	JAN-DEC		JAN-DEC
	2022	2022		2022	2022		2021
Intäkter el	48 496	7 918	40 578	211 732	90 484	121 248	122 445
Intäkter elcertifikat	3	12	-9	64	96	-32	980
Intäkt processånga B Korsnäs	6 473	17 190	717	143 355	180 506	-37 152	194 520
Intäkt fjärrvärme GKVAB	-6 277	3 920	198	14 231	38 103	-23 872	35 104
Intäkt processvärme Setra	3 573	2 818	755	35 638	32 331	3 308	36 053
Intäkter utsläppsätter	1 158	3	1 155	12 382	5 950	6 431	6 738
Övriga intäkter	552	0	552	11 704	3 000	8 704	7 649
Summa intäkter	53 977	31 861	22 116	429 107	350 471	78 636	403 489
Produktionskostnader	-33 710	-13 286	-20	-196	-131	-65 689	-164 265
-Bränslekostnader	-22 961	-12 025	-10	-148	-115	-32 993	-141 636
-Elkostnader	-10 750	-1 262	936	587	593	-32 993	-22 629
Bruttoresultat	20 266	18 574	1 692	232 389	219 442	12 946	239 224
<i>TB1 Bruttomarginal</i>	38%	58%		54%	63%		59%
Övriga kostnader varav	-4 434	-5 498	1 064	-74 525	-78 388	3 863	-62 369
-Underhållskostnader	-2 214	-1 947	-267	-39 774	-35 791	-3 983	-26 696
-Driftkostnader	-2 854	-2 130	-724	-20 051	-25 494	5 443	-21 246
-Fabriksomkostnader	16	-685	701	-7 265	-8 267	1 002	-8 109
-Övriga fasta omkostnader	591	-736	1 327	-7 108	-8 836	1 728	-6 304
Personalkostnader	-564	-429	-135	-5 430	-5 147	-282	-4 364
Avskrivningar	-6 831	-6 818	-13	-82 357	-81 718	-639	-81 390
Rörelseresultat	8 437	5 830	2 607	70 077	54 190	15 887	91 101
<i>TB2 Rörelsemarginal</i>	16%	18%		16%	15%		23%
Räntenetto	-1 264	-1 189	-74	-15 026	-14 996	-29	-17 600
Resultat efter ränta	7 173	4 640	2 533	55 052	39 194	15 858	73 501
<i>TB3 Nettomarginal</i>	13%	15%		13%	11%		18%
Skatt							
-Uppskjuten skatt				12 527			
-Skatt årets resultat				-19 389			
Resultat efter skatt				48 190			

Enligt verksamhetsrapporten vid delåret visade bolaget ett positivt resultat för helåret. Enligt verksamhetsrapporten för helåret visar bolaget ett

rörelseresultat om 70,1 miljoner kronor vilket är 15,9 miljoner kronor bättre än budget.

Av styrelseprotokoll och månadsrapporter framgår även att styrelsen har följt den ekonomiska utvecklingen och fått återkommande rapporter under året.

Väsentliga ekonomiska händelser under året har varit:

- Sen corona har det varit förlängda leveranstider på material och reservdelar, t.ex ventiler. En tidigare planering krävs inför stopp av viktiga arbeten.
- Räntan har inte påverkat bolagets ekonomi ännu. Förlagslånet är kopplad till statslåneräntan. Den genomsnittliga statslåneräntan för de senaste 12 månaderna är + 4%, dock alltid lägst 6%. Än så länge har villkoret, lägst 6%, varit aktuellt men bolaget kommer att ha en bevakning inför nästa års amortering.
- Kemikaliepriserna har ökat, särskilt ammoniak. Beckolja har längre leveranstider. Biobränslepriserna har ökat, många köpte bränsle redan under sommaren.
- Den klart största påverkan har elpriserna som rusat. Pristaket har varit väldigt otydligt.

Intern kontroll och riskanalys

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen på styrelsen. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

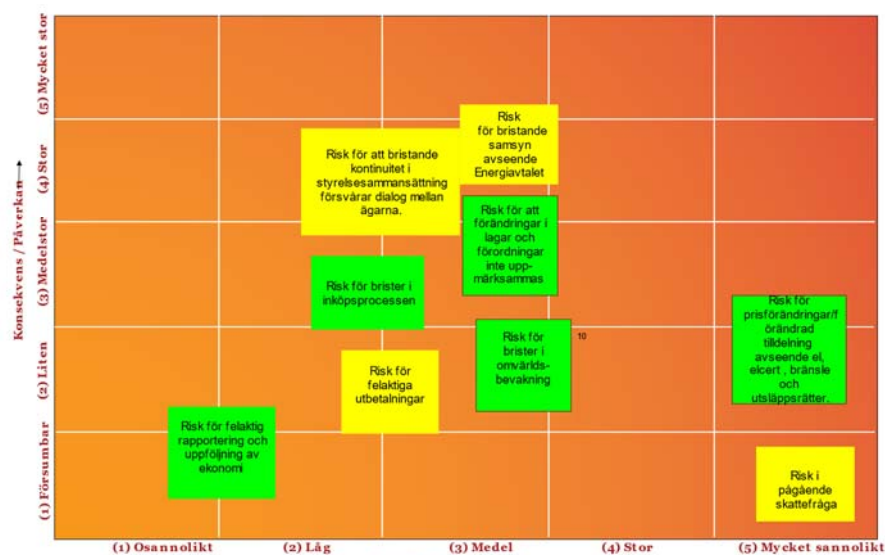
Styrelsen ska enligt 8 kap. 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets riskhantering och riskanalys

Bolaget lyder inte under Gävle kommuns fullmäktige och deras krav att upprätta en internkontrollplan, men lekmannarevisionen rekommenderade bolaget att göra detta för att stärka den interna kontrollen utifrån den grundläggande granskningen 2021.

Enligt erhållit underlag har en riskanalys genomförts under 2022 där sannolikhet och konsekvens har bedömts och sorterats in i en riskmatris.

Riskanalys – Styrning, Ekonomi & Inköp

Den övergripande nulägesanalysen utgår från COSO-modellens komponenter:

- Kontrollmiljö
- Riskbedömning

- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Övervakning och uppföljning

Till respektive komponent finns ett antal underkomponenter. Ledningen har kommenterat respektive underkomponent och det har identifierats frågor att arbeta vidare med. Respektive underkomponent har även bedömts på skalan:

- Tillräckligt bra (grön)
- Synligt förbättringsområde (gul)
- Otillräckligt. Ledningsfråga att behandla (orange)
- Kritiskt. Behöver ses över omgående (röd)

Samtliga områden har bedömts som grön, gul och orange.

Vi har även tagit del av ett underlag som PwC sammanställt "Nulägesanalys intern kontroll och riskanalys" 2022-11-15 där ledningen har kommenterat risker utifrån COSO-modellen.

Bolagets internkontrollplan

Enligt svar på frågor 2022-12-20 från bolaget gällande den grundläggande granskningen för 2022 framgår att bolaget tagit fram en internkontrollplan inför 2023 enligt COSO-modellen.

Under 2022 har styrelsen:

- behandlat ett utkast till internkontrollplan för 2023 på sitt styrelsemöte 2022-05-22. Förslag är att på styrelsens decembersammanträden beslutar om nästkommande års internkontrollplan.
- beslutat att godkänna den uppdaterade internkontrollplanen 2022-08-30 på sitt styrelsemöte 2022-09-16.

Vi har tagit del av den uppdaterade internkontrollplanen 2022-11-21 gällande 2023 som beslutades på styrelsens sammanträde 2022-12-12.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Aktiebolagslagen är tydlig med att den interna kontrollen är styrelsens ansvar. Vi kan konstatera att den riskanalys som har genomförts är omfattande och väl dokumenterad. Den har utgått utifrån COSO-modellen

som underlag för framtagna internkontrollplanen som uppdaterats under 2022.

Styrelsen har på sina styrelsemöten under 2022 arbetat med utkast till internkontrollplan för 2023 och beslutade om den på sitt decembersammanträde.

Då bolaget endast ägs till 50 % av Gävle kommun så omfattas det inte av kravet på framtagande av en internkontrollplan enligt kommunen reglemente ser vi positivt på styrelsens arbete under året och beslut om en internkontrollplan för 2023.

Uppföljning av tidigare granskningar

I tidigare granskningar har rekommendationer framförts till bolaget. I årets grundläggande granskning har vi gjort en uppföljning av vidtagna åtgärder.

Från grundläggande granskningsrapport 2021

Enligt den grundläggande granskningen 2021 framkom att bolaget hade tagit fram en omfattande risk- och väsentlighetsanalys. Vi hade dock inte mottagit någon internkontrollplan där det framgår vilka risker som valts ut för kontroll eller hur dessa kontroller genomförts. Det framgick inte av protokoll om styrelsen har antagit riskanalys eller internkontrollplan för år 2021, vidare framgick inte om styrelsen har fått återrapporing av resultatet. Vi kommenderade att en internkontrollplan bör tas fram utifrån risk- och väsentlighetsanalysen och planen bör beslutas av styrelsen som även ska erhålla återrapporing av dess genomförande.

Vi konstaterar att styrelsen under 2022 har genomfört ett grundläggande arbete med riskanalys enligt COSO-modellen och har på sina sammanträden behandlat underlag för en internkontrollplan för 2023.